

Metodický list pro učitele

Tato aktivita je zaměřena převážně na využití digitálních fotoaparátů či mobilů s fotoaparátem ve výuce. Preferovaný ročník je závislý na zvoleném mezipředmětovém tématu. Pro aktivitu je nutno vzít v potaz nutné využití počítačů s textovým a grafickým programem a tím pádem rozdílné vstupní předpoklady žáků.

Určeno pro: 7. a 8. ročník

Formát práce: skupinová práce

Odhadovaná délka aktivity: 45 minut - 90 minut (v závislosti obtížnosti tématu komixu)

Hodnocení: slovní

Vstupní předpoklady

- Žáci ovládají základní obsluhu fotoaparátu za účelem pořizování snímků.
- Žáci znají funkcionalitu tabulek v aplikaci Word.
- Žáci znají rozhraní grafického programu a umí s ním zacházet.
- Žáci umí upravovat fotky (minimálně ořez).

Cíle

- Žáci dovedou pracovat ve skupině, přičemž volí vhodné rozčlenění pracovních rolí.
- Žáci se zdokonalí v pořizování vhodných fotografií.
- Žáci dokážou reprodukovat své myšlenky do grafické podoby.
- Žáci si zdokonalí práci s vybraným grafickým programem.
- Žáci zvládnou využít textový editor alternativním způsobem.

Rozvíjené klíčové kompetence

- Kompetence pracovní,
- kompetence komunikativní,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence sociální a personální.

Mezipředmětové vazby

Aktivitu lze využít dle tematiky komixu a potřebných kulís ve více předmětech. Primárně je aktivita zaměřena na předmět informatiky.

Pomůcky

- Digitální kompaktní fotoaparát s příslušenstvím (kabel pro přenos souborů),
- počítač s nainstalovaným kancelářským balíčkem a s grafickým programem,
- kulisy,
- papír o formátu A4 a propisky (tvorba scénáře).

Komixování

Rozvoj digitální gramotnosti u žáků ZŠ

Příklady různých témat a jejich příslušnost k předmětu

- Život brouka (přírodopis),
- Jak Žižka o oko přišel (dějepis),
- Stavba srubu (pracovní výchova),
- Jak se probouzí malá fazolka (pracovní výchova),
- Cestování malého X podél rovnice (matematika),
- Putování po mém kraji (zeměpis).

Doporučený software

Freeware nebo Opensource software

- LibreOffice – Writer, OpenOffice – Writer (pro případné zpracování v textovém editoru)
- Zoner Photo Studio 12 Free, XnView, Gimp (zpracování obrázků)
- Microsoft Office Picture Manager (ořez a rotace obrázků)

Placený software

- Microsoft Word (pro případné zpracování v textovém editoru)
- Zoner Photo Studio, Adobe Photoshop (zpracování obrázků)

Uvedený návod slouží pouze jako orientační výčet dílčích fází. Každou tuto fázi je možné alterovat a rozšířit za účelem rozvoje dalších dovedností a schopností.

Rozdělení do skupiny

Preferovaná velikost skupiny jsou 3 žáci, z důvodu relativně jednoduchých pracovních úkonů během vytváření komixu. Náročnost procesu tvorby ovšem stoupá v závislosti na zvoleném tématu a také na množství požadovaných komixových bloků.

Role:

- Scénárista,
- fotograf,
- postprodukce,
- textář,
- herci.

Potřebný čas: 5 minut

Tvorba scénáře

Danou činnost je vhodné plynule navázat po vytvoření pracovních skupinek. Určitě je vhodné mít připravený soubor témat a současně umožnit skupinkám realizaci vlastního tématu. Součástí tvorby je vhodné rozvržení kompozice jednotlivých snímků a přiřazení textových částí. V této fázi je nutno zajistit, aby žáci věděli základní podmínky pro zpracování komixu – hlavně počet komixových bloků a preferovaný nástroj na zpracování. Výsledek této fáze by měl být skeč předpokládaného výsledku. Scénář je možné zpracovávat také v textové podobě v jakémkoliv textovém editoru, ale jedná se o méně názorné zpracování scénáře. Výše zmíněná forma scénáře dětem zaručuje silnější oporu pro výsledné zpracování. Děti se v něm také mohou setkat s komplikovaností, popřípadě neuskutečnitelností, původní představy.

Potřebný čas: 10 minut

Realizace scénáře

Pořizování fotografií

Během sběru grafického obsahu je nutno zajistit žákům dostatečný prostor. Je-li to možné, měly by se skupiny od sebe vzdálit tak, aby si navzájem nepřekážely během fotografování. Žáci by zde měli probírat požadovanou kompozici a vést nad prací dialog. Fotografie by měly být kontrolovány, neboť mohou vzniknout nežádoucí chyby, např. šum, neostrost, aj.

Tip: V případě pořizování fotografií venku je doporučeno přizvat si dozor.

Potřebný čas: 20 minut

Realizace na PC

Finální fáze slouží ke kompletaci jednotlivých snímků. Za tím účelem lze využít textový editor Word nebo jakýkoliv grafický program. Vhodnější varianta je využití obou programů.

	Textový editor	Grafický editor
Klady	jednoduchá tvorba	pokročilé grafické nástroje úprava fotek vytvoření atypické struktury
Zápory	omezené grafické úpravy fotografie je nutno stejně upravit výsledný komix nevypadá pěkně fotografie je nutno oříznout	výsledek závislý na zkušenostech větší časová náročnost

Tabulka 1: Porovnání textového a grafického programu

Provedení v textovém editoru Word lze provést za pomoci nástroje *tabulka*, přičemž velikost tabulky je závislá na požadované struktuře komixu. Je vhodné také změnit orientaci stránky na šířku – lépe se využívá místo celé stránky.

Varování: Je nutno vzít v potaz také časovou náročnost tvorby kulis. Tato činnost je závislá na tématu a není v metodickém listu obsažena.

Varování: Je pravděpodobné, že snímky bude potřeba oříznout v nějakém grafickém programu.

Tip: Microsoft Word umožňuje vkládat do souboru přesouvací objekty různých tvarů, do kterých je možné vkládat a formátovat text. K dispozici jsou i objekty o tvarech „*bublin*“.

Potřebný čas: 10 minut

Rozšiřující tipy

Aktivitu je možno rozšířit také o dodatečný výklad a činnosti žáků. Mezi často opomíjenou problematiku během samostatných činností žáků patří *autorská práva* a využívání cizího obsahu. Tvorba komixu je přitom vhodnou příležitostí na základní uvedení žáků do dané problematiky.

Níže jsou uvedeny další možné rozšiřující obsahy.

Autorská práva

Vhodné v případě tvorby komixu s využitím grafického programu. Fotografie je možné totiž rozšiřovat o grafický materiál třetích stran, např. pozadí, tvorbu grafických efektů, aj.

Varování: většinu grafického obsahu by měli žáci vytvořit za pomoci fotoaparátu, ne ho stáhnout.

Grafické úpravy fotografií a design

V případě zpracování komixu za pomoci grafického programu není je vhodně tento nástroj využít také za ke grafické úpravě snímků za účelem vytvoření jednotného designu komixu. K této činnosti je vhodné přistoupit pouze v případě předchozí zkušenosti žáků s potřebnými funkcionalitami.

Tip: Ke sladění jednotlivých snímků lze využít nástroj *Vyvážení barev*.

Varování: Je vhodné, aby žáci ovládali *ořez* fotografie a *obtékání textu*.

Fonty

Fáze Realizace scénáře může obsahovat kromě pořizování snímků a tvorbu digitální podoby komixu také vytváření designu výsledné práce. Ten lze rozšířit a vytvořit za pomoci různých grafických fontů pro texty řečí, ale i dalších textových informací, např. název komixu. Jedná se spíše o letmé představení práce s fonty a možnosti jejich pořízení – jsou zde placené i volně dostupné varianty.

Internetové zdroje fontů: [DaFont](#), [FontSpace](#), [UrbanFonts](#), aj.

Varování: politika uživatelských účtů školy nemusí povolovat instalaci fontů žákem!

Tip: některé fonty nemusí podporovat českou diakritiku. Tu je možno dokreslit do snímku obrazovky pomocí grafického editoru a nadpis vložit jako obrázek.

Historie komixu

Vhodné spíše pro graficky a historicky zaměřené jedince či ročníky, neboť se jedná spíše o úzce využitelnou teorii, která slouží jako graficky inspirativní zdroj pro následnou tvorbu. Za zmínku a diskuzi stojí „*prapředky*“ komixu (jeskynní malby či hieroglyfy), ale je zde k dispozici mnohem širší prostor – čeští autoři, formy komixů, světově známá díla, aj. Je nutno dbát na nepřehlcní přílišnými informacemi. **Komix** lze považovat za samostatný studijní obor na uměleckých studijních oborech.

